

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2020, č. j. OAM-650/ZA-ZA10-VL14-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 16 Az 2/2021 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), jako zjevně nedůvodnou.

II.

[2] Žalobkyně se bránila napadenému rozhodnutí podáním žaloby u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. Žalobní námitky neshledal důvodnými. Přisvědčil závěrům žalovaného v napadeném rozhodnutí a s poukazem na koncept bezpečné země původu uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že zemi jejího původu za takovou bezpečnou zemi považovat nelze. Žalobkyně pochází ze Lvovské oblasti, která je plně pod kontrolou ukrajinské vlády, není dotčena válečných konfliktů a návrat do země původu je tak pro ni bezpečný. Tvrzené obavy žalobkyně související s možným pronásledováním ze strany jejího bývalého partnera považoval městský soud za spekulativní a neprokázané, žalobkyně neprokázala ani nemožnost obrátit se v zemi původu na policii a v důsledku toho na nemožnost domoci se zde účinné ochrany. Z uvedeného důvodu nepochybil žalovaný ani v tom, že se ve smyslu § 16 odst. 3 zákona o azylu nezabýval důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, jehož udělení se žalobkyně dožadovala.

III.

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní napadá rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatelka v kasační stížnosti ve prospěch její přijatelnosti neuvádí ničeho. Toliko namítá, že městský soud vyšel z nesprávného posouzení řešené otázky a odůvodnění napadeného rozsudku je pro ni zmatečné. Stěžovatelka má za to, že jsou u ní dány důvody podle § 14 zákona o azylu zakládající předpoklady pro udělení humanitárního azylu. Nachází se totiž v bezvýchodné situaci, neboť její jediné funkční zázemí v zemi původu je spojeno s osobou jejího bývalého partnera, který ji v minulosti psychicky i fyzicky týral. Uvedená skutečnost, ve spojení s tím, že rodina bývalého partnera je zapojena do policejních struktur na Ukrajině znamená, že při vyhledání ochrany ze strany policie v zemi původu by se o podaném oznámení tato rodina dozvěděla. To by stěžovatelku vystavilo hrozbě násilí a perzekuce, tedy hrozbě podřaditelné pod § 14a odst. 2 zákona o azylu.

[5] Stěžovatelka rovněž namítá, že napadené rozhodnutí se omezuje pouze na hodnocení jejího domovského státu v kontextu povoleného bezvízového styku, jenž souvisí s pobytovými pravidly pro krátkodobé turistické cesty, nikoliv s hodnocením úrovně ochrany lidských práv a svobod, natož s tamní politickou situací. Městský soud proto pochybil, pokud odmítl stěžovatelčinu námitku nedostatečného posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu. V rámci ní měl poměřit variantu možného setrvání na území České republiky, kde stěžovatelka nepředstavuje žádnou zátěž pro stát, oproti hrozícímu bezdomovectví a vystavení perzekuce stěžovatelky v zemi jejího původu.

IV.

[6] Žalovaný nesouhlasí s kasační stížností, naopak považuje napadený rozsudek za správný a obsahující podrobné, jasné a srozumitelné vyjádření k uplatněným žalobním bodům. Žalovaný uvádí, že vzal v úvahu skutečnosti, jež stěžovatelka tvrdila, shromáždil i relevantní a aktuální informace o situaci v zemi stěžovatelčina původu a vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Upozorňuje též na skutečnost, že Ukrajina je v souladu s § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška č. 328/2015 Sb.“), s výjimkou Ruskem okupovaných oblastí, považována za bezpečnou zemi původu. Stěžovatelka přitom neprokázala, že ve vztahu k její osobě Ukrajinu za takovou zemi považovat nelze. K otázce udělení humanitárního azylu žalovaný dodává, že v případě aplikace § 16 odst. 3 zákona o azylu se naplnění uvedeného důvodu neposuzuje. Navrhuje tudíž kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, nebo ji zamítnout jako nedůvodnou.

V.

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

pokračování

[8] Podstatný přesah vlastních zájmů ve smyslu těchto judikturních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil a ani stěžovatelka ničeho v tomto směru v kasační stížnosti netvrdila. V podstatě pouze zopakovala žalobní tvrzení o bezvýchodné situaci v důsledku tvrzeného týrání ze strany jejího bývalého partnera, z čehož dovozovala naplnění předpokladů pro udělení humanitárního azylu. Opětovně namítla i nemožnost obrátit se s pomocí na policii proto, že rodina bývalého přítele je zapojena do policejních struktur na Ukrajině, a nakonec upozornila na nedostatečné posouzení situace v zemi původu z hlediska úrovně ochrany lidských práv a svobod. Ve vztahu k posouzení věci městským soudem tak kromě obecného tvrzení, že vyšel z nesprávného posouzení řešené právní otázky a odůvodnění rozsudku je zmatečné, nevytkla žádné konkrétní pochybení při posouzení věci či v postupu uvedeného soudu.

[9] Z právě uvedeného tudíž nepochybně plyne, že stěžovatelka se fakticky v kasační stížnosti domáhá opětovného přezkumu především závěrů obsažených v napadeném rozhodnutí žalovaného. Tento přezkum podle obsahu kasačních námitek požaduje, aniž by se měly při posuzování namítaných kasačních důvodů řešit i právní otázky dosud neřešené vůbec či řešené v judikatuře rozdílně, resp. aniž vyplynula potřeba tzv. judikurního odklonu od výkladu přijímaného v otázkách stěžovatelkou nastolených, nebo aniž by městský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a jeho rozhodnutí by mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky. Nejvyšší správní soud přitom nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelčiny výtky mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti soud neshledal.

[10] Nejvyšší správní soud ověřil, že se městský soud v napadeném rozsudku vyjádřil k uplatněným žalobním bodům, žádný z nich neopomněl a věcně, srozumitelně a přesvědčivě vypořádal veškeré žalobní námítky. Poukázal na důvody stěžovatelčiny žádosti o udělení mezinárodní ochrany (strach z návratu do země původu z důvodu vyhrožování a pronásledování ze strany jejího bývalého partnera, jehož rodina je zapojena do policejních struktur na Ukrajině), zohlednil výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace a tyto podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající, hmotněprávní normy, aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci.

[11] Nejvyšší správní soud tak pro úplnost dodává, že podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu *stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:* a) *obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a d) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*

[12] Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Ta v odstavci 40 odůvodnění uvádí, že pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak. Z odstavce 46 odůvodnění dále vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí.

[13] Jak žalovaný, tak i městský soud správně poukázali na skutečnost, že Česká republika ve shodě s procedurální směrnicí stanoví seznam bezpečných zemí původu ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Podle jejího § 2, bodu 24., považuje Česká republika Ukrajinu, s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, za bezpečnou zemi původu. Zařazení Ukrajiny na tento seznam znamená, že Ukrajina (s uvedenými územními výjimkami) splňuje podmínky pro označení země za bezpečnou podle výše citovaného § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Z toho dále plyne, že žalovaný nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu.

[14] Jak Nejvyšší správní soud uvedl již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, na nějž správně poukázal v napadeném rozsudku i městský soud, žadatel o udělení mezinárodní ochrany pocházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze. Uvedené se však stěžovatelce prokázat nepodařilo, jak přiléhavě zdůraznil městský soud zejména v odstavcích 24. až 27. napadeného rozsudku. Na jeho závěry lze nyní pro stručnost odkázat, Nejvyšší správní soud se s nimi ztotožňuje.

[15] Pro úplnost dodává, že informace o zemi původu, jež lze s ohledem na skutkové okolnosti věci (zemi stěžovatelčina původu – až na výše uvedené územní výjimky - považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu) považovat za dostačující, svědčí nejen o hodnocení země původu v kontextu povoleného bezvízového styku, jak namítá stěžovatelka, ale především obsahují též informace o stavu dodržování lidských práv, ratifikaci mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, včetně činnosti právnických osob dohlízejících nad stavem jejich dodržování. V této souvislosti lze zmínit, že ze zprávy Ministerstva vnitra ze dne 8. 8. 2020 s názvem Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu vyplývá, že civilní úřady udržují účinnou kontrolou nad bezpečnostními složkami (s výjimkou území, které nemá ukrajinská vláda pod svou kontrolou), funguje zde Státní úřad pro vyšetřování, který má mimo jiné vyšetřovat trestné činy příslušníků vyšetřovacích orgánů a dále, že v rámci Úřadu generálního prokurátora Ukrajiny byl vytvořen Odbor procesního vedení trestních řízení mučení a dalších vážných porušení práv občanů ze strany policie a dalších orgánů. I z toho lze dovodit, že nelze bez dalšího presumovat, jak to činí stěžovatelka, že v případě, že by se se svými obavami z pronásledování ze strany bývalého přítele obrátila na policii, tato by jí vůbec ochranu neposkytla, resp. by se jí s ohledem na vazby rodiny bývalého přítele na policejní struktury nikterak nedovolala. Přinejmenším výše uvedené úřady mají v pravomoci právě vyšetřování případů mučení či špatného zacházení, a stěžovatelka se tudíž prvořadě měla

pokračování

obrátit právě na orgány své země. Stěžovatelka tak kromě obecných tvrzení neprokázala, že právě v jejím individuálním případě Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

[16] Městský soud s ohledem na právě uvedené nepochybil ani v tom, že se blíže nezabýval námitkami vztahujícími se k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Jak naopak správně uvedl, v případě, kdy je na místě postupovat podle § 16 odst. 3 zákona o azylu se důvody pro udělení této formy mezinárodní ochrany samostatně neposuzují. Nebylo tudíž na místě ani poměřovat možnost stěžovatelčina setrvání v České republice oproti jejímu navrácení do země původu, jak v kasační stížnosti požadovala.

[17] Jinými slovy, v řízení se žadatelem pocházejícím z bezpečné země původu, který nedoloží, že v jeho případě tuto zemi nelze za bezpečnou považovat „podle § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že nedochází ze strany žalovaného k hodnocení, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b téhož zákona.“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 6 Azs 240/2020 - 36, nebo obdobně též rozsudek ze dne 14. 6. 2006, č. j. 3 Azs 208/2005 - 50 či ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020 - 34). Pro úplnost lze poukázat i na závěry vyplývající z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020 - 23, podle nichž „výše uvedená právní úprava (a konstantní judikatura k ní se vztahující) umožňuje (...) v případě, že cizinec pochází z bezpečné země, se věcně nezabývat jeho žádostí o mezinárodní ochranu, pokud cizinec neprokáže, že v jeho případě nelze domovskou zemi za bezpečnou považovat.“

[18] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů uzavírá, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů), není zde ani jiná vada řízení před krajským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku, krajský soud se nedopustil ani judikurního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stěžovatelčiny námitky.

VI.

[19] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelčiny vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nebyla účastnicí v řízení úspěšnou a žalovanému nevznikly žádné náklady na rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud tedy rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. července 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu